

Elfizetési feltételek:
 Egész évre 6 frt.
 Fél évre 3 frt.
 Negyedévre 1 frt. 50 kr.
 B.-Gyarmaton havonként 50 kr.
 Gyűjtőknek minden egyszerre megrendelt öt példány után egy tiszteletpéldány jár.
 Az előfizetési pénzek a szerkesztőhöz, vagy Kek László nyomdátulajdonoshoz, legcélszerűbben postai utalvánnyal, a nyomtatandó példányok iránti tájékoztató és pontos stíktőlés tekintetéből mielőbb küldendők. Az első évről is szolgáltatunk teljes számu példányokkal.

NOGRÁDI LAPOK

Hirdetések díja:
 Öt hasábnos pont sor 5 kr.
 Helyi újságok hirdetéséül 30 kr.
 N. G. H. újságok hirdetéséül 20 kr.
 Hirdetésfelvétel a kiadó: Nagybobb és többi városi hirdetések jutányosan eszközöltek.
 Hirdetési pénzek, restoratók és hirdetések a kiadónak intézendők.

politikai, társadalmi és közgazdászati hetilap.

Elfizetési felhívás

A NOGRÁDI LAPOK

1874-ik évi folyamára.

Elfizetési árak:

Egész évre 6 frt.
 Fél évre 3 frt.
 Negyedévre 1 frt. 50 kr.
 B.-Gyarmaton havonként 50 kr.

Gyűjtőknek minden egyszerre megrendelt öt példány után egy tiszteletpéldány jár. Az előfizetési pénzek a szerkesztőhöz, vagy Kek László nyomdátulajdonoshoz, legcélszerűbben postai utalvánnyal, a nyomtatandó példányok iránti tájékoztató és pontos stíktőlés tekintetéből mielőbb küldendők. Az első évről is szolgáltatunk teljes számu példányokkal.

B.-Gyarmat 1873 decz. 22.

E lapnak utóelőtti számában a hazafiúi kötelesség alvó érzetének felkeltésére irányított felhívás szükségét fájdalmasan érzelve, oly bajnak tekintjük, melyet orvosolni kell, orvosolni hazafiúi szent kötelességünk! — s hogy orvosolhassuk, előbb a baj okait kell keresnünk: — ezt kutatva mi nem hisszük, hogy bennünk a tetterő és hazafias érzület már ki halta volna, de a politikai küzdelmekben túlfeszített idegeink igen is megtárgultak, s ezzel a tetterő s hazafias érzület is meggyengült, — tehát erősítő szorre van szükségünk, s midőn ezt hisszük, azon kérdést kell feltennünk: hol és mi az erősítő szer?

A hét éven át folytatott pártküzdelmek megszüntetése, — vagy legalább egy kis fegyver szünet, melyet arra kell felhasználni, hogy minden erőnket össze szedve háritsuk el a kór anyagokat — ilyenek: „a bizalmatlanság és félreértés!” hát nem mindnyájan egy hazánkat egy ezéla — a boldogságra — törekvő fia vagyunk-e? és lehet e ott közboldogság, hol az erő és akarat nem egyesül?

A közboldogságot mi a haza alkotmányos szabadságának és jólétének biztosításában találjuk, és azt hisszük, hogy azon biztosíték alapja jobbról is balról is csak a közjóra törekvés lehet, s hozzá juthatunk külön úton is, csak egy irányban haladjunk, de ha irányt tévesztve egymás útjába akadályokat gördítünk, ezek elhárításában kimerülten fognak legjobbjaink kidőlni, a nélkül hogy ezélnöz juthatunk volna. Hét éves párttusánk szomorú következménye áll előtünk egész rém képében!

ki vagy mi idézte elő hazánknak ezen helyzetét? egyesek hiúsága, makaessága, vagy elbizakodottsága, és magán érdekei

sok akadályt gördítettek haladásunk útjába, — de mi a főokot azon egymás iránti bizalmatlanságra mutató eltérésekben találjuk, melyek a fő ezél felé törekvésnél követett utainkon mutatkoztak, — az élére haladás törvényes alapjától eltérve, erőnk nem mérlegelve — és a fő irányt tévesztve rohantunk a mostani helyzet felé, a helyett, hogy az Állam anyagi és szellemi erejéhez képest lehető és kello reformok keresztül vitelére egyesült erővel törekedtünk volna, mindent és mindent csak a pártérdeknek áldoztunk fel! — hová vezetett ez a politikai, hova a társadalmi életben már mindenki tudja, látja és érezi.

Nem ezélnöz nekünk a kiegyezési törvény alkotásánál nyilvánult vélemények kisebbségét megrögzött hitéről eltéríteni, a 7 évi tapasztalat, és Komárom város nagy érdemi képviselőjének e tárgyban országosan ismert nyilatkozatai sokkal világosabban szólnak, mintsem azokhoz még valamit mondani kellene, mi kezdettől óta vallott politikai hitünk törvényes alapját rendületlenül megtartva, és mások véleményét is tisztelve csak azt ohajtjuk, hogy a párttusákat felhagyva úgy társadalmi mint politikai téren is azon egy ezéla törekvők legyünk, mely minden igaz hazafinak elvkülönbség nélkül egyiránt első és legszentebb kötelessége, s ezt csakis úgy teljesítjük, ha egymással társadalmi úton közeledve, bizalmas eszmecserék váltásával rontsuk le azon válaszfalat, melyet közöttünk részben politikai, részben pedig a félreértések állítottak fel, s ekként közelebből felismerve egymás véleményének okait, elháríthassuk azon kóranyagokat, melyek az erők összműködését eddig akadályozták.

Hitünk szerint ezen ohajtás már nem egyes — egyéni, hanem a nagy közönség összhangozó nézetéből ered, s ha még sajtó útján nem nyert is elég világosan érthető kifejezést, de annál hangosabban nyilvánul már kisebb és nagyobb társas körökben is, ennek tanúságát adván a megyénkbeli Deákörnek f. hó 18-án tartott közgyűlésén tapasztalt hangulat, és ugyan ézen gyűlésen hozott azon határozat is, melylyel a b.-gyarmati társas körök szellemi élvezetének útjában álló akadályok megvizsgálására, és elhárítási módjának véleményezésére bizottság küldetett ki.

Itt van tehát az idő és alkalom, hogy segítsünk azon társadalmi bajon, melyet a jelenlegi párt állásban nem csak Köz de magán életünkben is különösen pedig B.-Gyarmat vá-

rossában oly súlyosan érzünk! — Ki van tűzve a béke zászlója, mely alatt honszeretotben vetélkedve tehetjük meg mind azt, mit a közboldogság elérése igényel, és a hazafiúi szent kötelesség parancsol.

K. A.

Visszapillantás.

A jelen számmal befejeztük lapunk első évi folyamát s megnyugvással tekintünk vissza a lett napokra, melyeknek eseményeit híven feltüntetni, küzdelmeiben részt venni, s felmerült kérdéseinek rövid megoldást eszközölni, minden rendelkezésünkre állott erővel igyekeztünk; s ha ezen igyekezetünk dacára sem voltunk képesek oly mérvben megfélelni a kitűzött feladatnak, mint azt mi is ohajtottuk, a helyzet nehézségei, az adott viszonyok viszáltságára s a rendelkezésre állott szellemi és anyagi tényezők elégtelensége sokban mentségül szolgálhat.

Lapunk megindításakor a politikai pártok sokkal élesebben állottak egymás ellenében, semhogy az egész közönség üdvözlétével találkozhatunk volna; nyomról nyomra kellett tehát a tért elfoglalni, míg meggyőztünk a közönség kisebb felét is arról, hogy e lap magasabb feladatot kíván betölteni, mint pusztán pártja érdekeinek előmozdítását, s bír amnyi függetlenséggel, hogy a közérdeklet a pártérdekeken felül állónak tekintse.

E tekintetek azonban nem gátoltak abban, hogy pártunk érdekeit melyeket egybeforvra láttunk a haza és megye érdekeivel, a meggyőződés egész erejével ne támogassuk s viszáza ne verjük mindazon támadásokat, melyeket ellene az ellenzék s közönség intézett s kello örtökükre ne szállítsuk le azon vádakat, amelyeket egyesek és testületek ellenében könnyelműen emeltek.

Igen természetes, hogy ily körülmények között csak részben számíthattunk a közönség anyagi és szellemi támogatására, s noha e rész a túlnyomólag nagyobb rész vala, nem biztosíthatta mindazon feltételeket, melyek nélkül vidéki lapnak dízes és tartalmas kiállítása csak áldozatokkal eszközölhető.

Igaz ugyan, hogy egyes tehetősebb és lelkesebb párttagok egyenél több példány megrendelésével igyekeztek lapunk fenállását biztosítani, de ezek áldozatközségét nagyban ellensúlyozta az előfizetők egy részénél tapasztalható fizetési késlekedés s azon jellemző szalmatűz, mely ephemer tartalmával inkább ért, mint

használ az ügynek, s mely-legtöbb ilyenmü vállalatnak megéelő betűje. Nincs okom e körülményeket elhallgatni közönségünk azon része előtt, mely lapunkat reményen felüli felkarolásban részesíté, mert meg volt győződve annak szükséges volta s életre valóságáról s a melynek változott bizalma e lapok szerkesztőjének kötelességévé teszi, hogy a jövő évben is meg küzdjön mindezen akadályokkal, amelyeket talán még súlyosabban fog a reánk ez évben nehezedelet csapások utóhatása.

Lehet-e remélnünk, hogy a pártviszonyok javultával s a tisztultabb nézetek uralomra vergődése folytán megszüntendek egyszorsmind azon körülmények, melyek eddig lehetlentették, hogy lapunk nem egy pártnak, de az összes közönségnek váljék közölnyévé, nagy részt azon magatartástól függ, melyet a megyei ellenzék tanusítand.

Nem mulaszthatván el ez utal köszönetet szavazni mindazoknak, kik becses közreműködésükkel lapunk értékesíteni sziveskedtek, egyszorsmind kikérem támogatásukat a jövő évfolyamra, hogy lapunkban megyénk közönségének jövőre is, hozzá méltó közölnöz adhassunk.

H a r m o s G á b o r.

Tanügy.

A nógrádmegyei tankerület iskolatanácsának f. hó 18-án tartott ülésében *) megyénk tanfelügyelője részletes és kimerítő jelentést adott a mult tanévről, melynek statisztikai adatait alább közöljük s mely részletesen ismerteté a tanbelyiségeknek ez évben történt szaporodását, újá alakulását, úgy a szervezendő állami és községi és felekezeti iskolákról nyújtott tájékoztató, egyszorsmind azon intézkedéseket, melyeket a tanköteleseknek pontos iskolába járása, s szorgalmi idő megkezdése, az iskolai naplók vezetése, s a vizsgálatok határidejének kello időbeni tudomásra hozatala, stb. iránt tett s tenni javall, s az érdeklelték közt kiosztatni határozatot.

A b.-gyarmaton létesítendő középiskola ügye szönyegre kerülvén, Bodnar István ur a polgári iskola eszméje mellett szólalt meg s azon indítványra, mely szerint az iskola tanús mind a nemzeti intézethez, mind a megyéhez oly tartalmú átiratot intézzen, hogy ezek eddig tett nagylelkü adományaival a viszonyaink közt leginkább üdvösnök bizonyulandó polgári iskola létesítésére szenteltek elfogadtatott; valamint határozattá emeltetett hogy a miniszterhez az iránt terjesztessék felirat, hogy a felekezeti iskolahatóságok kérelmére a felekezeti iskolák javára is kivibető legyen az 5 százaléknyi adó, s ez iránt törvény alkotassék.

A Chikáry Mihály által írt „Nógrádmegye földrajza“ tankönyvül elfogadtatván, abból 300 példány a megye által tanügyi ezélokra ajánlott 500 forintból megvétetni s

*) E közlemény mult számunkból tárgyalmas miatt maradt ki. Szerk.

minden iskola számára egy példányban megküldött határozatot, ugyancsak Dollay Haanus mulattató-jából is egy egy példány.

A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után a szecessy kovácsi és kálvárási iskolák mult évi számadásait megvizsgáltatván, helyesnek találtattak.

Sajnosan vettek tudomásul, hogy a malnapataki iskola ügye meg mindig a régiben van, minán az illető a székelyek felét átengedni ma sem hajlandó, s hogy a dolányi községi iskola számadásait még ekkoráig sem nyújtja be.

Az iskolatanácsok körülméi új, ezzel szerződésbevitelre kiküldött bizottság, ebbeli munkálatait be nem fejeztve, annak mielőbbi megtelepítését felhívatták.

Az iskolatanács örömmel győződött meg tanügyi állapotaink jelentékeny javulásáról, a ha az iskolatanácsok mindegyike kellő buzgalommal fejtené neves hivatalában, az eredmények még örövendesebbek lehetnének.

Elnöklő tanfelügyelő közönetet szavazva a szép számmal megjelent iskolatanácsok buzgalmaért, a gyűlést 1 órakor zárta be.

A nógrádmegyei tankerület népiskoláinak 1872—73 tanévről szóló statisztikai kimutatása.

Ezen tankerületben van 280 község: ezek közül van iskola 263 községben; a többi 17 község más községekkel egyesülten tart iskolát. Az összes lélekszám 190341, a múlt évvel 5181-el több; van iskola összesen 298, ezek közül községi 7, állami 2, felekezeti 279, társulati 6, magániskola 4. Összesen 298. Tehát a múlt évvel 1-el több. Tanköteles volt összesen 6—12 éves 20784, a múlt évvel 16-tal több 13—15 éves 8617, összesen 29401, a múlt évvel 104-el kevesebb. Tanköteles a felvett évben 88-al volt kevesebb. Ezek közül az elemi iskolában járt 10 9865, leány 9204, összesen 19669. A múlt évvel járt 81-el több. h.) ismételt iskolába járt 10 3032, leány 3018, összesen 6050. A múlt évvel járt több ismételt 962-rel. c.) magán intézetbe járt 11 41, leány 118, összesen 159 d.) köznevelésbe járt 10 24. Az iskolába járók 60 ösztöndíjra 25292. A múlt évvel 935-el járt több iskolába. Tehát az összes lakosság létszámának 6 és kétharmad részéig tanköteles 7 és hatnegyed része pedig iskolába járt. Nem járt iskolába 4109.

Az iskolába járók vallására nézve: romkatholikus 17408, görög keleti 3, helv. h. val. evang. 648, ágost evang. 6396, mozes vallású 779. Nyelvre nézve: magyar 16129, német 349, tót 8814. Az iskola művelődési körül járt iskolába: télen nyáron (10 hónap) 3411, csak télen azaz (8 hónap) 21881, tankönyve van 24436, tankönyve nincs 1056. A mulasztási napló kivonata szerint: megbüntettek 535, felmentettek 1902, volt mulasztó összesen 2435. Az iskolából kilépett 12 évet beöltözött tanuló közül jól tudott: olvasni 133, olvasni írni 2261. Tanító volt összesen 310. Ezek közül rendszer tanító 288, segéd tanító 22. A rendszer tanítók száma a múlt évvel 26-al kevesebb, a segéd tanítók száma pedig 9-el kevesebb. Hiányzik tehát tanító a tantermek számához képest 25, a múlt évhez képest 35 tanító. A 310 tanító közül: képezett 193, nem képezett 114, rendszer tanító 288, segéd tanító 22. A 310 tanítóra jut 25292 tanuló, 1 tanítóra jut átlag 81 tanuló. A 335 tanterembe csak 14361 tanuló fér bele. A 20784 6—12 éves tankötelesből nem tér bele 6423 tanuló. Iskola a tanítási nyelvi szerint van: magyar 147, német 2, magyar-német 9, német-magyar 3, tót 89, magyar-tót 9, tót-magyar 35, magyar-német tót 2, tót-német 1. Az iskola épület: a község tulajdona 6, az állam tulajdona 2, az egyház tulajdona 270, bérelt iskola 10, magán iskola 4, társulati iskola 6. Az iskola épületben van: tanterem 325, tanítólak 296, az iskola mellett van: faiskola 233, kert 250, testgyakorló tér 18. Tan eszközök: fekete írótabletták 236, fali olvasó tábla 164, fali térkép 282, föld gömb 216, természetrajzi eszköz 179, természetrajzi eszköz 69, könyvtár 31, testgyakorlati kézilabda 8. Az iskolák évi jövedelmei: készpénzben semmi, természetben pénz

értékre nézve 60 ft., ingatlan vagyonból melynek összes értéke 10094 ft., ennek jövedelmei 649 ft. 89 kr., tőkepénzből, melynek összege 22496 ft. 87 kr., ennek kamata 1391 ft. 85 kr., tandíjból évenként 12328 ft. 38 kr., állami segélyből 2970 ft. 80 kr., községi segélyből 1511 ft. egyházi segélyből 286 ft. egyéb forrásokból 88 ft. 42 kr. összesen 20333 ft. 34 kr. Az iskolák évi kiadásai: rendszer tanítók fizetése 2070 ft. 41 kr., a segéd tanítók fizetése 276 ft. 10 kr., fűtés tisztogató és javításokra 5767 ft. 27 kr., tan-zerkezési 491 ft. 75 kr., szegény gyermekek költségére 366 ft. 33 kr. egyebekre 570 ft. 25 kr. Kántori jövedelmek föld, természetek, parter és egyebekben 69032 ft. 78 kr.

Jegyzet. A rendszer tanítók fizetése a múlt évvel 2222 ft. 25 krral az összes kántori jövedelem 7214 frral több, mely többlet az ez évi gabna árak emelkedéséből származik.

Hírek.

Huynen Szabó János keresetesebb fiatal ügyvéd, a közelebbi napokban váltott jegyet Thomka Malvin kétszázötven forint, női köröknek egyik díjazott. Sok boldogságot az új frigyre.

Luszonczon a munkakeptelem inasok száma 71, ezek közül 18 özvegy, 47 árva, az ezek felségelése céljából az ideiglenes leg begyűlt könyvtáradományok összege 308 ft. 36 kr. Miután azonban ez összeg nagyobb része részint társulatok, részint jótékony célú mulatságok által folyt be, az utca bizottság a könyvtáradományok további gyűjtésére utasítottak s így remélhető, hogy az ügyfogyottak életfenntartására megkívánható összeg hovaelőbb együtt lesz.

Solymsói szántarulat, mely hosszabb idő óta Luszonczon működött, a hét felvett Roznyóra távozott, utolsó előadásul „Sisa, a nógrádi betyár” című darabot adta, mely bizonyára egyike azon mondva készült fércműveknek, amelyek az alsóbb népusztályok kíváncsiságának felkeltését s nem az izlés és erkölcsök nevelését célozzák s melynek bizonyára az volt a legcsúszkább jelene, mely a Gritterszálloda egyik szobájában folyt le, ahol midán Radó szücsz éppen Sisa szerepét olvasdva fenhangon, a mellékszobában lévő utasok a képzelt Sisa dühös, fenyegető kifakadásait uővekről fellemmel hallgatták, s egyikük rendőrökért is szaladt a hírel, hogy: „itt van Sisa.” Mikkellet ennel több. A rendőrök mindegyike puská s szuronyával fegyverzetten oda állt Radó ajtaja elé, s midőn ez a beszélgetést hallván kinyitja ajtaját — hat kar ragadja meg e felkiáltással: „foglyunk vagy Sisa.” A megjéjrt színes esakhaman magához tért s szerepét tartva az erélyesek elé. Ezek hosszú orral távozhattak el, így írja ezt a J. L.

A „Magyar néplap” szerkesztését új évi Mikszáth Kálmán veszi át. Az egész évre 6 ft. Kiadóhivatal: Megyeháztér 9 sz. — Mint halljuk a Ghitzy-párt lapja lesz.

Sisaról hallgat a krónika, de orgazdát nem hallgatá el Hagymás, kinek valóságai folytán, már eddig is sok rablót bolni megkerült s az orgazdák elfogatására iránt kellő intézkedések tételtek.

Nagy-kürtösön egy elesett marha, mint az orvosi vizsgálatból kitűnt, a marhavész áldozata lett. A szükséges óvintézkedések foganatba vétettek. — E szomorú eset alkalmából figyelmeztetjük ezreközönségünket mindazon óvintézkedések szigorú végrehajtására, melyeket egyik előző számmunkban közöltünk.

A b-gyarmati dalárda január 17-én és febrár 7-én táncestélyt rendez a megyeház nagytermében. Külön meghívók nem küldetnek szet. — A tavali eredmény alapján e kedélyes estélyeket.

Tíz múlt ki Dejtáron f. hó 26-án, melynek következtében öt lakóház és egy gazdasági épület hamvadt el. A tűz valószínűleg rozskarató gnyitás következménye; a gyuan Fabian Jozsefet terheli, ki a megelőző napon szomszédjától lundat lopott, s az által feljelentetvé, fenyegetésekkel állt elő. A gyuanis egyén elfogattott.

A sziraki járásbírószág börtönéből ismét egy rab szökött meg és pedig Tözsér

Istrván Sisa Pista egyik ezimborája, ami kulöbben open nem meglepő eset, ha igaz hogy a nevezett járásbírószág börtönét meg ejjel is nyitvák. Azt hittük, hogy Sisa garzadalkodással, — ki szinten innen szökött el könnyű szorrel, több ovyntosságra uti az illetőket, de úgy látszik itt csak szigorú intézkedések segíthetnek. Hasonló esetről értesültünk Hagymást illetőleg, ki az egy törvényesek foglaltságát illant el, moha e bír meg hivatalos megerősítést nem nyert.

Felkerjés ivartörökkel s bűntudókat meg megröndöseliket mielőbb szétválasztásuk megfogtunk, melyek sok költséggel járó feles példányokat legyűnk kénytelenek nyomtatni, — a hátralékok bekölödesére meg ez uttal is figyelmeztetjük az illetőket.

A b-gyarmati nyári szükrörészvénytársulat alapszabályainak a magyar királyi földművelés- ipar s kereskedelmi minisztérium f. évi 10275. számú leiratahoz képest lebendő átadománya és végleges megalapítása céljából, van szerencsém a tisztelt részvény birtokosokat az 1874. évi január hó 6-án délután 3 órakor a megyeház kistermében tartandó alakuló közgyűlésre tisztelttel meghívni.

Kelt B. Gyarmaton 1874. decz. 24.

Zámpory István egyleti elnök.

Gazdászati.

A hazai szarvasmarhatenyésztés érdekében.

Forster János emlékirata.

A csirának a fentebbieken kívül nagy tejelőképességet előmozdítja a természetes vastagbőr érzéketlensége, lomhasága, nyugalmora vagyó hajlamba, lassan keringő vére, — ezzel ellentétben áll a magyar marhának ébersége, (mely sok esetben idegzetességbe megy át) szellessége, gyors mozgása, gyors vérékeringése, — kétség kívül, hogy ezen tulajdonságok, mivel életnedvekből többet fogyasztanak, a tejelési képességet kevésbé segítik elő, min a csirának általános tulajdonságai.

Ha a magyar gazdaközönség, a magyar fajta szűköket az elválasztás után azonnal a legjobb tartásban részesíti, ezen eljárásával a marha nevelését aligha drágítja; mert a parázs előtt, a másfél vagy két éven át nyújtott legjobb tartás nem fog többet kerülni, mint a negy éven át adott szék tartás, — de nagy előnyre lesz, hogy két évvel előbb ad a nevelt úszó hasznot, mint adott volna a negy éves kor melletti fedezettsé mellett, — eltekintve attól, hogy nagyobb hasznot hajtó tehenre tett szert, mint szokott uton kapott volna.

Ezen állításom valóságát bármely kisebb gazda be fogja ismerni, kinek úszókéje idő előtt bikához jött — a cél azonban egészben elérve nem szokott lenni, mert hiányzik a jótartás, mely mellett azon nagyraig két év alatt elérhető lett volna, mely 4 év alatt életreik kevésbé jótartással; — az ily idő előtt megfolytatott úszóból rendszeren sokkal jobb tehen válik, mint azokból, melyek későn, különösen a negyedik év után eresztetnek bikához.

A bikához való késői eresztés mellett, nem csakhogy rendszeren jó fejős ki nem kerül, hanem ennek azon hátránya is van, hogy a késői parzából, különösen felesíraknál, a havi folyatok (nyargalo kor) szaktak kikerülni.

A magyar tehenek rendszeren azért is adnak kevesebb tejet, mert a fejési fogásokban eselédünk tapasztalatlanok, sőt gondatlanok is; téves szokásból meg van nálunk rendszeren azon ferdo eljárás, hogy a mint a tehen megborjázik, a borjút a tehen alá

eresztik, és sok esetben a fejés csak akkor kezdetik meg, midőn a borjú már erős.

Hogy a borjuanak az ugynevezett posz-tejat, vagyis az első tejet meg kell kapnia, az kétségen kívüli dolog; — mert csakia ez hajtja el belőle a belsűrket; — de lehet azt a borjuanak kis vesződeléggel a fejésed-áról is adni, — vagy ha a tehenész épen vesződelni nem akar, a borjút első és második napon anyja alá is eresztetik, de a mennyire az első tejet a borjú ki nem szopná, azt az anyánál hagyni nem szabad, hanem a tőgyből ki kell azt az utolsó cseppig fejni, s minden nap a tehenétől előbb, mint a borjú alája eresztetik, a fél tőgyét kifejezni, és csak azután a borjút a tehen alá eresztetik; — midőn a borjú a szopást elvégezte, ismét folytatni kell a fejést, hogy a tőgyből minden tej ki legyen fejeve. — Ha a tehen naponta tisztán ki nem fejetik anyai tejjel, mennyi a tőgybe visszamaradt a tehen a következő napon kevesebbet ad, és így ezen az uton a legjobb fejős elrontható.

Ha a borjú előbb — mint a tehen fejtenék — a tehen alá eresztetik, a tehenek legnagyobb része a tejet többé vagy le nem adja, vagy csak sok vesződelés után ereszti azt le, — és ha borja felszerelést és 8—10 hétig neki az anya alatti szopás megengedtetik előlege, fejés nélkül; a tehen, a borjú elválasztása után, vagy azonnal elapad, vagy igen csekély tejet ad.

Azért, ha valaki tökéletes fejős teheneket akar magának nevelni, legjobb a borjút azonnal az ellés után anyjától elköltüti, s okvetlenül az első hétben az attól fejt meg gyenge tejjel tartani, — csak is ily eljárással lehet a tehenek pontos, a tejenk utolsó cseppig való bő kifejtésével, a tejenk a tőgybe való pezsdülését előidézni.

Ily eljárásból a gazdára ott, hol a tej nem értékesíthető, rendszeren meg azon előny is nyerhető, hogy a tehenek börtartása és az okkánt előidézett bő tejelés mellett 10—12 tehen után 80 borjú is felnevelhető.

A közbejött ünnepekbeni nyomdászimtelés miatt lapunk csak féliven jelenhetett meg, legközelebb kárpótolandjuk olvasóinkat.

Szerkesztői üzenetek.

Munkai János úrnak közleményét tegnap kapván, csak jövőre közölhetjük.

Nyiltter. *)

Árverés.

Deczember 30 és 31-iken reggel 8 órá-tól a Beck Sámuel-fele esdőtömeghez tartozó különféle rófrák, selyem és nagykendők s egyéb értékesebb szövetek B. Gyarmaton a főtön lévő raktárban készpénz fizetés mellett árverés utján eladandók.

Felseburg Henrich tömegmondok.

*) E rovathban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felölös szerkesztő:

Harmos Gábor.